

**Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van ... ,
nr. MBO/524955, houdende vaststelling onderdelen gedeeltelijke centrale
exameniering voor het examenonderdeel Nederlandse taal en wijziging van de
Regeling modeldiploma mbo in verband met opname model van het bewijs voor
de pilotexamens (Regeling gedeeltelijke centrale exameniering Nederlandse
taal)**

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Handelende in overeenstemming met de Minister van Economische Zaken,

Gelet op de artikelen 3, vijfde lid en 19, vijfde lid, van het Examen- en Kwalificatiebesluit
beroepsopleidingen WEB;

Besluit:

Paragraaf I. Gedeeltelijke centrale exameniering Nederlandse taal

Artikel 1. Het generieke examenonderdeel Nederlandse taal

1. Het generieke examenonderdeel Nederlandse taal, bedoeld in artikel 3, tweede lid, van
het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB, bestaat uit de volgende vier
onderdelen, zoals bedoeld in het Besluit referentieniveaus taal en rekenen:

a. mondelinge taalvaardigheid met de volgende drie subonderdelen:

1°. gesprekken;

2°. luisteren; en

3°. spreken.

b. lezen met het volgende subonderdeel:

1°. zakelijke teksten.

c. schrijven; en

d. begrippenlijst en taalverzorging.

Artikel 2. Verdeling exameniering examenonderdeel Nederlandse taal

1. De subonderdelen luisteren, bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel a, subonderdeel
2°, en lezen van zakelijke teksten, bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel b,
subonderdeel 1° worden centraal geëxamineerd.

2. De overige onderdelen en subonderdelen, bedoeld in artikel 1, worden geëxamineerd
door middel van instellingsexamens.

Paragraaf II. Wijziging van de Regeling modeldiploma mbo

Artikel 3. Wijziging van de Regeling modeldiploma mbo

De Regeling modeldiploma mbo wordt als volgt gewijzigd:

A

Na artikel 4 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4a. Model bewijs

1. Het model voor het bewijs van het behaalde resultaat voor een pilotexamen wordt
vastgesteld volgens bijlage 1 van de regeling.

2. Het bewijs, bedoeld in het eerste lid, wordt uitgereikt aan examenkandidaten aan wie
het resultaat voor één of meerdere pilotexamens na 1 april 2014 bekend is gemaakt door
de instelling.

B

In bijlage 5 behorende bij artikel 4 wordt in het onderdeel "*Pilotfase Nederlandse taal en
rekenen*" de zin "De instelling kan er in voornoemd geval voor kiezen om de resultaten
voor Nederlandse taal en rekenen te vermelden in een aparte tabel of op een
afzonderlijke bijlage bij de resultatenlijst." vervangen door: De instelling is verplicht om

aan elke student die heeft deelgenomen aan een door CvE ontwikkeld pilotexamen voor Nederlandse taal en/of rekenen, een bewijs uit te reiken van het behaalde resultaat. Voor het uitreiken van het bewijs, dient de instelling het model in bijlage 6 te gebruiken.

C

Na bijlage 5 wordt bijlage 1 van de regeling toegevoegd, bedoeld in artikel 4a, eerste lid, luidende:

Bijlage 6 behorende bij artikel 4a van de Regeling modeldiploma mbo.

Paragraaf III. Slotbepalingen

Artikel 4. Inwerkingtreding en einddatum

1. Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 augustus 2014, met uitzondering van artikel 3.

2. Artikel 3 treedt in werking met ingang van 1 april 2014.

3. Artikel 3 vervalt met ingang van 1 augustus 2016, met dien verstande dat:

a. het bewijs, bedoeld in artikel 3, ten aanzien van de middenkaderopleiding en de specialistenopleiding wordt niet meer uitgereikt met ingang van het studiejaar 2014-2015;

b. het bewijs, bedoeld in artikel 3, ten aanzien van de basisberoepsopleiding en de vakopleiding wordt niet meer uitgereikt met ingang van het studiejaar 2015-2016;

c. het bewijs, bedoeld in artikel 3, ten aanzien van de middenkaderopleiding en de specialistenopleiding wordt niet meer uitgereikt met ingang van het studiejaar 2015-2016; en

d. het bewijs, bedoeld in artikel 3, ten aanzien van de basisberoepsopleiding en de vakopleiding wordt niet meer uitgereikt met ingang van het studiejaar 2016-2017.

Artikel 5. Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als: Regeling gedeeltelijke centrale examinering Nederlandse taal

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

dr. Jet Bussemaker

BEWIJS RESULTATEN PILOTEXAMENS NEDERLANDSE TAAL EN REKENEN

middelbaar beroepsonderwijs

Niveau van de kwalificatie: ... (mbo-niveau) ...
Studiejaar: ... (studiejaar) waarin het bewijs wordt uitgereikt) ...

De ondergetekenden verklaren dat
... (naam deelnemer) .....
geboren ... (geboortedatum) ..... te ... (geboorteplaats) .....
aan ... (naam instelling) .....

de volgende resultaten heeft behaald.

Generieke examenonderdelen		Resultaat pilotexamen
Nederlandse taal	Referentieniveau:	.....
Rekenen	Referentieniveau:	.....

Plaats ... (plaats van ondertekening) ..... Datum ... (datum van ondertekening)...

Namens de examencommissie
... (handtekening) .....
... (naam) .....
... (functie) .....

Handtekening van de kandidaat
... (handtekening van de kandidaat) ...

TOELICHTING

In deze ministeriële regeling worden de volgende twee onderwerpen geregeld:

1. de verdeling van de (sub)domeinen van het referentieniveau Nederlandse taal over het centraal examen en het instellingsexamen; en
2. de Regeling modeldiploma mbo wordt gewijzigd met het oog op de uitgifte van een bewijs met het resultaat op een pilotexamen.

1. Verdeling inhoud Nederlandse taal

Artikel 7.4.3a, tweede lid, van de Wet educatie en beroepsonderwijs (hierna: WEB) bepaalt dat bij algemene maatregel van bestuur onderdelen van een beroepsopleiding kunnen worden aangewezen waarbij geheel of gedeeltelijk centrale examinering plaatsvindt. In artikel 5 van het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB (hierna: Examen- en kwalificatiebesluit) is hieraan voor het generieke examenonderdeel Nederlandse taal invulling gegeven door te bepalen dat gedeeltelijke centrale examinering plaatsvindt voor de basisberoepsopleiding, de vakopleiding, de middenkaderopleiding en de specialistenopleiding (mbo-niveaus 2 t/m 4).

Artikel 7.4.3a, tweede lid van de WEB en artikel 3, vijfde lid, van het Examen- en kwalificatiebesluit bepalen dat voor onderdelen waarbij gedeeltelijke centrale examinering plaatsvindt, bij ministeriële regeling wordt bepaald over welke gedeelte het centraal examen en over welk gedeelte het instellingsexamen zich uitstrekt.

Met het Besluit referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen zijn de referentieniveaus vastgesteld. De referentieniveaus voor Nederlandse taal zijn onderverdeeld in vier domeinen:

1. mondelinge taalvaardigheid, met drie subdomeinen: gespreksvaardigheid, luistervaardigheid en spreekvaardigheid.
2. leesvaardigheid, met twee subdomeinen: lezen van zakelijke teksten en lezen van fictionele, narratieve en literaire teksten.
3. schrijfvaardigheid.
4. begrippenlijst en taalverzorging.

Het subdomein lezen van fictionele, narratieve en literaire teksten (domein leesvaardigheid) is, is op grond van artikel 2, onderdelen h tot en met l, van het Besluit referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen, niet van toepassing op het gehele middelbaar beroepsonderwijs.

Op voorstel van het College voor Examens (CvE), is besloten dat het subdomein lezen van zakelijke teksten (domein leesvaardigheid) en het subdomein luistervaardigheid (domein mondelinge taalvaardigheid) centraal worden geëxamineerd. De overige domeinen/subdomeinen worden door middel van een instellingsexamen geëxamineerd. Dat is in artikel 2 van deze ministeriële regeling geregeld.

De redenen voor deze verdeling zijn de volgende:

- er is gestreefd naar evenwichtige verdeling van de vaardigheden over het centraal examen en het instellingsexamen. Het centraal examen zal nu twee vaardigheden toetsen, het instellingsexamen toetst de andere vaardigheden.
- onderzoek heeft uitgewezen dat er een groot verband bestaat tussen lezen en luisteren. Door beide vaardigheden in één examen onder te brengen, kan een voldoende hoge mate van betrouwbaarheid van het examen worden bewerkstelligd.
- lezen en luisteren kunnen objectief meetbaar, via een digitale afname, worden gemeten. Dit maakt het organisatorisch haalbaar om beide vaardigheden in één digitale sessie te combineren.
- de keuze is mede gebaseerd op de uitkomst van een veldraadpleging. Hieruit bleek dat er draagvlak bestaat om deze vaardigheden centraal te examineren.

CvE heeft de afgelopen jaren, gedurende de (pre)pilotperiode, ervaring opgedaan met de ontwikkeling en afname van centrale examens Nederlandse taal voor de onderdelen lezen en luisteren. Dit is inhoudelijk en organisatorisch bevredigend verlopen.

2. Uitgifte bewijs met het behaalde resultaat op een pilotexamen

In een brief aan de Tweede Kamer van 19 december 2012¹, is aangekondigd dat vanaf het studiejaar 2013-2014 de resultaten op de pilotexamens Nederlandse taal en rekenen dienen te worden toegevoegd aan de resultatenlijst bij het mbo-diploma. In een brief aan alle mbo-instellingen van 24 april 2013 is aangegeven dat het de bedoeling is dat dit wordt gedaan door middel van het uitreiken van een bewijs aan de student. Met deze ministeriële regeling wordt hieraan invulling gegeven. De juridische grondslag hiervoor is artikel 19, vijfde lid, van het Examen- en kwalificatiebesluit, dat bepaalt dat bij ministeriële regeling nadere regels kunnen worden vastgesteld omtrent pilotexamens.

Gedurende de pilotfase leggen studenten examens Nederlandse taal en rekenen af, maar worden de behaalde resultaten nog niet meegenomen bij de slaag-/zakbeslissing. Met deze ministeriële regeling wordt mbo-instellingen verplicht om aan elke student die heeft deelgenomen aan een door CvE ontwikkeld pilotexamen voor Nederlandse taal en/of rekenen, een bewijs uit te reiken van het behaalde resultaat. Hierdoor weet het vervolgonderwijs waar de student staat en worden de instelling en de student gestimuleerd om te presteren.

Het moment van uitreiken van het bewijs is aan de instelling. In ieder geval dient het bewijs uiterlijk bij beëindiging van de opleiding te worden uitgereikt, ongeacht of de opleiding met of zonder diploma wordt beëindigd. Aan instellingen wordt geadviseerd om het bewijs gelijktijdig uit te reiken met het behaalde diploma en de resultatenlijst. Het bewijs dient uitgereikt te worden aan alle studenten aan wie het behaalde resultaat op een of meerdere pilotexamens na 1 april 2014 wordt bekendgemaakt door de instelling.

Voor het bewijs dient de mbo-instelling het model in bijlage 1 te gebruiken. Het model voor het bewijs wordt opgenomen in de Regeling modeldiploma mbo. In voornoemde regeling zijn tevens het model voor het diploma en het model voor de resultatenlijst opgenomen.

Op het bewijs moet dus in ieder geval het resultaat worden vermeld van het pilotexamen Nederlandse taal (sub-domeinen lezen van zakelijke teksten en luistervaardigheid) en van het pilotexamen rekenen. Instellingen kunnen ervoor kiezen om op het bewijs ook het resultaat op het instellingsexamen Nederlandse taal (over de overige sub-domeinen) en het eindresultaat voor Nederlandse taal te vermelden. Zo heeft de student alle relevante resultaten in één overzicht. Het advies is om het bewijs dan als volgt vorm te geven.

Generieke examenonderdelen			Resultaat
Nederlandse taal	Referentieniveau:	Pilotexamen:	.....
		Instellingsexamen:	
Rekenen	Referentieniveau	Pilotexamen:	.....

Instellingen hebben de mogelijkheid om, naast de resultaten op de instellingsexamens Nederlandse taal nog extra informatie op het bewijs te plaatsen. Omwille van de herkenbaarheid van het bewijs is het van belang hiermee terughoudend te zijn .

Zodra de generieke examenonderdelen Nederlandse taal en rekenen verplicht centraal worden geëxamineerd, vervalt deze regeling. Het moment waarop dit gebeurt wordt bepaald door het betreffende onderdeel en het niveau van de mbo-opleiding. Op het

¹ Kamerstukken II 2012-2013, 31 332 nr. 19.

moment dat de generieke examenonderdelen Nederlandse taal en rekenen verplicht centraal worden geëxamineerd en de Regeling modeldiploma mbo van toepassing is op de student, dient het resultaat voor het examenonderdeel te worden vermeld op de resultatenlijst. De voorschriften hiervoor zijn opgenomen in de Regeling modeldiploma mbo.

III. Uitvoering en handhaafbaarheid

PM

IV. Administratieve lasten en uitvoeringslasten

Administratieve lasten kunnen worden gedefinieerd als de kosten om te voldoen aan informatieverplichtingen aan de overheid, voortvloeiend uit wet- en regelgeving van de overheid. Bij de voorbereiding van deze regeling is nagegaan of er sprake is van administratieve lasten voor instellingen, bedrijfsleven of burgers. Daarbij is de regeling intern ter beoordeling voorgelegd voor toetsing op administratieve lasten. OCW voorziet dat er aan deze regeling geen structurele of eenmalige administratieve lasten zijn verbonden, omdat er geen informatieverplichtingen mee gemoeid zijn en er daardoor geen sprake is van administratieve lasten.

Wel kan deze regeling uitvoeringslasten voor de mbo-instellingen tot gevolg hebben. Of er sprake is van extra uitvoeringslasten voor de instelling, is afhankelijk van deelname aan de pilotexamens door de student. Deze deelname is voor instellingen niet verplicht. Als de instelling beslist om voor de examinering van de sub-domeinen lezen zakelijke teksten en luistervaardigheid niet het door CvE gemaakte pilotexamen af te nemen maar een zelfgemaakt of ingekocht examen, dan is er geen verplichting tot het uitreiken van het bewijs en er is dan geen sprake van extra uitvoeringslasten. Mocht de instelling wel het door CvE gemaakte pilotexamen afnemen bij een student, dan is de instelling verplicht tot het uitreiken van een bewijs met de behaalde resultaten op de pilotexamens aan de betreffende student, waarmee extra uitvoeringslasten gemoeid zijn.

Er zijn geen structurele uitvoeringslasten verbonden aan de regeling. Zodra er centrale examens worden afgenomen, vervalt de verplichting tot het uitreiken van een bewijs, en houden de eventuele uitvoeringslasten in het kader van deze regeling op te bestaan.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

dr. Jet Bussemaker